

5. *Орфографічний* словник української мови. – К., 1999.
6. *Потебня* О. Естетика і поетика слова: Збірник. – К., 1985.
7. *Словарь* української мови: У 4 т. / Упор. Б. Грінченко. – К., 1907—1909.
8. *Словник* мови Шевченка: У 2 т. – К., 1964.
9. *Словник* української мови: В 11 т. – К., 1970—1980.
10. *Шевченко* Т. Більша книжка. – К., 1989.
11. *Шевченко* Т. Кобзар. – К., 1970.
12. *Шевченко* Т. Повне зібрання творів: У 10 т. – 2-ге вид., допов. – К., 1949 – 1963.

Отримано 15 березня 2012 р.

м. Київ

ITALIA – MADE IN ITALY. – 2012. – №1 КВІТЕНЬ

Історичні й культурні зв'язки України й Італії сягають своєї давнини і зміцнюються з кожним роком. Ще однією цеглиною в міцному фундаменті цих зв'язків стане журнал "Italia–Made in Italy", який нині видаватиметься в Україні (видавець – Італійський культурно-діловий центр). Нове інтелектуально-пізнавальне, духовно-просвітительське видання про Італію, італійців, італійську культуру, зокрема літературу, італійський стиль і спосіб життя дасть ще одну можливість українцям дізнатися про велику культуру та історію Італії. Предметом особливої уваги стали також італійські культурні "сліди" в Україні. Так, зокрема, у першому числі журналу розповідається про історію Маріїнського палацу в Києві, зведеного за проектом славетного архітектора Б. Растреллі. В інтерв'ю журналу Надзвичайний і Повноважний посол Італії в Україні п. Фабріціо Романо, зокрема, сказав: "Культура відіграє величезну роль у відношеннях між країнами. Особливо якщо є бажання народів цих країн краще знати культуру один одного. Я зрозумів, що українці дуже цікавляться італійською культурою. Усі мої співбесідники нагадують мені, як важлива для них особисто італійська культура, італійська традиція, італійський стиль життя, тому робитиму все, що в моїх силах, для того, щоб наша Італія стала для українців ще ближчою, більш цікавою і зрозумілою". Отже, історичні пам'ятники та художні цінності Італії, як давні, так і сучасні, знайдуть своє відображення на сторінках нового, зробленого на високому поліграфічному рівні журналу, наступні номери якого вже виходитимуть українською мовою.

5 квітня ц. р. відбулась презентація пілотного номера журналу, де виступили видавці журналу, представники Посольства Італії в Україні, культурні і громадські діячі. "Неаполітанський ансамбль" яскраво виконував популярні італійські пісні. Цікаво, що історія створення всесвітньовідомої пісні "O sole mio", яка також прозвучала у виконанні ансамблю, тісно пов'язана з Україною. 1898 року композитор Едуардо Ді Капуа перебував в Одесі, де спостерігав з вікна схід сонця над Чорним морем. Це надихнуло його до створення музики, яка ідеально підійшла до тексту його друга й поета Джованні Капулло...

I.X.

Наші
презентації

Флоринський виявився дуже талановитим поетом і новелістом, цілком відмінним від інших. Думаю, що в Києві є його новелі й може вірші. І хуліганів у творах". Останнє словосполучення слід сприймати як поговорі, незнання Ганною Черинь справжніх навкололітературних обставин. Насправді ж хуліганів під його вигаданим прізвиськом Штокалко, але про це Ганна Черинь не знала, як і сам О. Флоринський (Смотрич). Тому й слушно зізнається, що "ніколи нічого подібного не писав і не маю зеленого поняття хто б її (поему. – В. М.) міг написати".

Отримано 13 січня 2012 р.

Підготував Мацько Віталій
м. Хмельницький

Вісниківство: літературна традиція та ідеї: Науковий збірник. – Вип. 2 / Ред. колегія: О. Баган (голова), П. Іванишин (заст. голови), В. Дончик та ін. – Дрогобич: Посвіт, 2012. – 488 с.

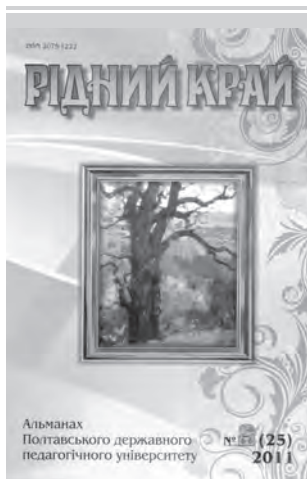
Другий випуск знакового дрогобицького видання наполовину склали матеріали всеукраїнської наукової конференції "Вісниківська традиція у літературі ХХ ст.: концепти, особливості стилю, світові контексти", проведеної у Дрогобицькому педагогічному університеті ім. І. Франка у квітні 2010 р., другу ж половину книжки рубрика "Джерела" містить велику кількість маловідомих есеїв та рецензій Д. Донцова, Є. Маланюка, Ю. Липи, невідому п'єсу й новели У. Самчука.

Науковою стратегією збірника є вивчення вісниківства як цілісного й понадчасового літературного й культурного феномену, базованого на філософії й естетичних ідеях націоналізму і традиціоналізму. Концептуально автори уникають поняття "Празька школа" (яким довший час в українській науці підмінювали поняття "вісниківство") як штучного й неточного. Водночас дослідниками значно розширені рамки інтерпретації явища з урахуванням ідеологічних, культурологічних, історіософських та суспільно-історичних контекстів.

У науковій частині видання в розділі "Теоретичні аспекти" опубліковано студії О. Багана, Т. Бовсунівської, І. Загребельного, П. Іванишина, В. Колкутіної, Б. Пастуха, І. Фаріон. У розділі "Поетика й інтенціональність твору" подано статті М. Васьківа, М. Жиліна, С. Молоткова, Н. Писко, В. Просалової, В. Радзівського, Т. Салиги, Б. Червака, О. Якимович, І. Яремчук. У розділі "Культурологічні та естетичні контексти" вміщено матеріали В. Габора, О. Дроздовської, М. Комариці, Т. Лях, В. Пастушини, Л. Прими, О. Середи, О. Утриско, М. Хемій. У републікації матеріалів розділу "Джерела" взяли участь О. Баган, І. Руснак, М. Цибуковська, Л. Сенік.

Наші презентації

ЖТ

Рідний край: Альманах Полтавського державного педагогічного університету. – 2011. – №2 (25)

Перше число альманаху “Рідний край” з’явилося 1905 року. Однак через десять років після Першої світової війни альманах замок на 80 років. За 12 років після відновлення (вийшло 25-е число) надруковано матеріали понад 150 авторів.

Це число відкриває рубрика “Поезія”, до якої ввійшли “прості й щирі... від самого серця вірші, які розкривають таємниці душі” Людмили Дробишевої, твори авторки семи збірок поезії та малої прози Світлани-Майї Залізняк, сучасного полтавського поета Едуарда Кухаренка, лауреата багатьох міських та обласних літературних конкурсів Олександра Пантелея. Дебютували зі своїми творами Євгенія Люба, Михайло Кишкань, Анастасія Черкаська. Прозу представили письменник і художник Сергій Коломієць, поетеса і прозаїк Марина Єщенко, поетеса, прозаїк, драматург Надія Крамаренко. “Публіцистику” презентують своїми статтями М. Рябчук (“Сяк-так, аби як”: двадцять років посткомуністичної трансформації в Україні”), Г. Вишневська і С. Комендант та Т. Луньова.

“Ім’я в Україні”, зокрема, до 75-річчя від дня народження В. Калашника, представили Ж. Колоїз, а гармонійний життєвий вимір Валентини Титаренко – Т. Демиденко. У рубриці “Мовознавство” І. Павлова розповідає про символи в конфесійному дискурсі, С. Педченко – про синкретизм дослідження модальних часток, Н. Баландіна – про мовну свідомість школярів на прикладі слів “береза” і “калина”, І. Гончаренко – про навчання публічної промови; у рубриці “Літературознавство” О. Ніколенко досліджує риси байронічної поеми у творах Шевченка, Т. Вірченко – конфліктологічні перегуки п’єси М. Наєнка “Отець Антоній” з оповіданням М. Вовчка “Отець Андрій”, А. Чеботарьова – вірші О. Мандельштама про словесність, Т. Пічугіна – постмодерністські риси роману “Сестра сну” Р. Шнайдера, Л. Литвин – міфологізацію Полтави, О. Мікула – інтерпретацію фольклорних елементів у поемах О. Пчілки, Г. Білик – сучасний літературний процес Полтавщини. Ю. Барабаш пише про Гоголя як представника когорти великих, М. Степаненко – про О. Гончара, М. Новікова – про Г. Кочура та його полтавські сюжети. Публікується також листування П. Ротача з Г. Кисілем.

На “Сторінках історії” виступили В. Ревечук, Н. Степаненко, про краян розповіли Р. Танана, В. Подрига, В. Пашенко, М. Селецький, про діалоги – Г. Білик; у рубриці “Мистецтвознавство” виступили М. Шкурка, О. Вертій. Анонуються також сторінки майбутньої книжки М. Степаненко, В. Орехова знайомить із перлинами книжкового фонду бібліотеки ПНПУ ім. Короленка. Рецензії, презентації та короткі анотації про авторів завершують альманах.

С. С.

Наші
презентації

**Ольга Кобылянська. Огривай, сонце...
Збірка малої прози; укр. та нім. мовами /
Упорядкування, вступна стаття та примітки
Я. Б. Мельничук; переклад німецькою мовою
Н. П. Щербань. – Чернівці: Букрек, 2011. – 400 с.**

Побачило світ ошатне за дизайном, об'ємне видання творів Ольги Юліанівни Кобылянської (1863 – 1942) – класика української літератури, найзнанішої письменниці Буковини. Ця збірка малої прози, публіцистики, критики та німецькомовних перекладів отримала назву за одним із оповідань – “Огривай, сонце...”.

До книги ввійшли невідомі сучасним читачам твори 1920 – 1930-х років: “Щира любов”, “Чудо”, “Жарт”, “Пімста”, “Путіфара”, “Пресвятая Богородице, помилуй нас!”, “Московський гвер” та ін. Надруковані автентичні публіцистичні виступи часу міжвоєнної “Дискусія”, “Дорогі буковинські українці”, “До українського громадянства!”, “Три книжки” тощо.

У передмові “Невідома Ольга Кобылянська” упорядниці та ініціатор видання Ярослава Мельничук, наголосила на давно назрілій необхідності видання творів останнього періоду, розгублених у міжвоєнній періодиці та архівах.

Книжка для широкого загалу та всіх шанувальників творчості Ольги Кобылянської.

С.С.

**Борис Гмиря. Дневники. Щоденники, 1936 –
1969 / Сост. и авт. сопроводительных текстов
А.В. Принц; худож.-оформитель О.Н. Артеменко.
– Харьков: Фолио, 2010. – 880 с.**

Робота над підготовкою до видання цієї книжки велася багато років, зокрема пошук і опрацювання матеріалів до біографії, приміток, коментарів до текстів, авторські статті співака та статті про нього 1936–2009 рр., програми концертів, афіші, фотографії, листи, спогади, документи. З усього величезного обсягу матеріалів до книжки ввійшла лише невеличка частка.

Скорочення, які є в оригіналі щоденників, подаються повністю у квадратних дужках один раз, а потім – без них. Так само і з додатками, а якщо вони відсутні у співака, то укладачі ставили: “Записів Гмирі немає”. Крім докладного опису щоденників, подано також усі вісім обкладинок у кольорі та деякі факсимільні сторінки текстів. Щоденникові записи творчого життя співака доповнені багатьма архівними матеріалами, листами, спогадами, фотографіями, фактажем із його життя та примітками й коментарями.

Книжка містить такі розділи: Борис Гмиря і його щоденники – а) Основні віхи життя (1903 – 1969); б) Внесок Б. Гмирі в скарбницю української культури і утвердження незалежності України; в) Гмиря – ансамбліст; г) Українські опери: “Тарас Бульба”, “Запорожець за Дунаєм”, “Богдан Хмельницький”, “Милана”; д) Борис Гмиря і Росія; е) у контексті світової музичної культури. Щоденники. 1 серпня 1936 – 24 липня 1969. Життя після смерті. Завершує книжку “Іменний покажчик”.

Усі опубліковані матеріали розкривають особистість співака в його переживаннях, сумнівах, роздумах, творчих пошуках.

С.С.

Статті, розміщені в журналі, порушують актуальні питання теорії літератури та компаративістики. Зокрема, у своїй статті О. Астаф'єв розглядає польські джерела у творах Гулака-Артемовського, його перекладацьку та лікарську діяльність, трансформації мотивів І. Красицького та А. Міцкевича. Н. Висоцька аналізує драматургічні варіації на поетичні теми: жанрово-семантичні метаморфози шекспірівських сонетів, зокрема цикл п'єс "Вогонь кохання"; Г. Драненко пропонує фактичне прочитання п'єси сучасного французького драматурга Б.-М.Кольтеса "Роберто Зукко", А. Нямцу аналізує теоретичні аспекти функціонування євангельського сюжетно-образного матеріалу у світовій літературі та форми і способи переосмислення традиційних структур, А. Татаренко – постмодерністський історичний роман як простір легенди: еволюція жанру у творчості Светислава Басари, Н. Копистянська висловлює думки про безмежні можливості хронотопів художнього простору, Н. Торкут та Г. Храброва пропонують концептуалізацію базових питань ґендеристики з урахуванням запитів літературознавчого аналізу та англійського Ренесансу. У рубриці "Аксіологічні універсалії" З. Лановик розглядає джазову літературу як інтермедіальний феномен у культурі ХХ ст., А. Нямцу аналізує теоретичні аспекти функціонування легендарно-міфологічної традиції у світовій літературі, В. Маринчак представив сформований у феноменології інтенціональний підхід у виявленні значущості діалогу між літературою та релігійним дискурсом, Л. Оляндер – про фаустівські мотиви у творчості Ч. Мілоша. Рубрику "Легендарно-міфологічна традиція у світовій літературі" представили Т. Потніцева з версією про Франкенштейна від Пітера Акройда, Б. Шалагінов про "Блошиного короля" Е.Т.А. Гофмана: романтична казка як гра з містичним, Т. Михед розглядає модифікації демонічного міфу в романі Мелвілла "Мобі Дік, або білий кит", Л. Скупейко аналізує міфосемантику краси в "Лісовій пісні" Лесі Українки. У рубриці "Російська література у загальнокультурному універсумі" В. Силантьєва розглядає інтердисциплінарність як проблему сучасної компаративістики, С. Кочетова – архетипічну ситуацію теменоса та її реалізацію у трилогії М. Алданова, П. Михед – автобіографічну повість М.В. Гоголя "Повар", Є. Черноіваненко – Срібний вік: початок чи кінець?, О. Корнієнко – кодифікацію культури і "резонантний" простір літератури в оповіданні В. Набокова "The vine sisters". У журналі також подаються рецензії Л. Орехової, О. Кеби та О. Корнієнко.

С.С.

Наші
презентації

ВСЕСВІТ. – 2012. – №1-2

3 нагоди проголошення ЮНЕСКО столиці Вірменії – Єревана – Всесвітньою столицею книги 2012 року та 500-річчя вірменського книгодрукування перший номер нового року повністю присвячений Вірменії. Друкується вірменська поезія в українських перекладах (цій темі присвячена і вступна стаття до рубрики “Поезія” Мирона Нестерчука). У рубриці “Проза” друкуються подорожні нариси Давида Мурадяна “Європа на колесах”, оповідання Нораїра Адаляна, Діани Амбарцумян, Сусанни Арутюнян, Овіка Вардумяна, Ованнеса Єраняна, Сатенік Мкртчян, Ари Назаретяна, Гургена Ханджяна, Левона Хечояна, Неллі Шахназарян, Аліс Ованесян, Врежі Ісраеляна, а також уривок з історичної хроніки “Історія Хотинської війни” Говганнеса Каменаци. У рубриці “Письменник. Література. Життя” друкується дослідження вірменської культури очима поета, культуролога й публіциста Рубена Ангаладяна: “Чаренц. Досвід великого синтезу”, “Параджанов: колаж тині й кольору в діапазоні одного людського серця”, “Фрунзик Мкртчян. Вогонь усередині незахищеності”, “Становлення Єревана як культурної столиці Вірменії і нації”, “Хачкар – лише візерунок на камені?”, “Феномен образу матері у вірмен у ХХ столітті”, “Оплески Рубену Мамуляну”. Уміщена також стаття Надзвичайного і Повноважного Посла України у Вірменії Олександра Божка “Хотинська війна” Говганнеса Каменаци – історична і літературна пам’ятка вірменів України 17 століття”.

I.X.

Станіслав Ульш

ЛІТЕРАТУРА ПОГРНИЧЧЯ –
ПОГРНИЧЧЯ ЛІТЕРАТУРИ

Наші
презентації

Ульш Станіслав. Література пограниччя – пограниччя літератури (Феномен Східних Кресів у польській літературі міжвоєнного двадцятиліття). – К., 2011. – 256 с.

Автор порушує комплекс інтердисциплінарних і компаративних проблем Східних Кресів у польській літературі міжвоєнного двадцятиліття, феномен яких досі викликає дискусію серед українських і польських учених, зокрема в поглядах на термінологію. С. Ульш завдяки своїм численним працям став одним із найавторитетніших дослідників літературного пограниччя, універсальним ученим, який використав різні методи й підходи до проблеми, зокрема антропологічний, семіотичний, лінгвістичний, урахував принципи періодизації, генології, поетики тощо та використав нові джерела: щоденники, листи, мемуари, довідники. Дослідник наголошує, що пограниччя як суспільно-культурне явище змінне в часі, просторі та свідомості його мешканців і вирізняється надзвичайним динамізмом, попри глибоку традиційність. Уявлення про пограниччя змінювалося й еволюціонувало разом зі свідомістю й перцепцією світогляду людей, що його населяли. Також він висловлює свою думку про Креси як феномен культури, аксіологію простору Кресів, Спільноту страждених і вигнанців, Креси як оберіг польськості, Креси як аркадійський світ, Креси спільнот та Імена книги Кресів, зокрема книгу облоги, книгу терпіння і слави, книгу пісень про свою землю, книгу єднання й любові.

С. С.

Ільницький Микола. Вересневі відлуння: Поезії. Переклади. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2011. – 230 с.

До книжки Миколи Ільницького, відомого вченого – літературознавця, автора багатьох літературно-критичних статей, рецензій та низки монографій, увійшли вибрані поезії та поетичні переклади з аварської, білоруської, грузинської, естонської, іспанської, латинської, литовської, польської, російської, сербсько-лужицької, словацької, французької, фарсі і, зокрема, переспів українською мовою перлини індійського епосу поеми “Бхаґавадгіта”. Його поетичні вірші зрозумілі для кожного й водночас дуже особисті, сповнені любові й ніжності до своєї землі, батьків, коханих, туги за тим, що не вернути, враження від мандрівок. Усі вони висловлені вишуканими поетичними словами та сповнені ліризму й інтелектуальності. Його поезії не залишать читачів байдужими.

С. С.

Слов'янські обрії: Збірник наукових праць. – Вип. 4 / НАН України, Український комітет славистів, Нац. бібліотека України ім. В. Вернадського. – К., 2012. – 354 с.

Відкриває збірник вітання від Македонської академії наук і мистецтв до Дня слов'янської писемності й культури. У розділі “Загальні питання мовознавства” Л. Шевченко на матеріалі історичних словників української мови аналізує семантичний потенціал слова *воля*, кореляцію значеннєвої парадигми поняття з культурою та історією народу, Г. Півторак говорить про українсько-білоруську писемно-літературну мову XIV–XVII ст., її діалектну основу та сфери використання, Е. Стоянова робить спробу об'єктивно оцінити київську болгаристику 1996–2010 рр., Л. Васильєва аналізує особливості становлення стандартної мови в Чорногорії, її соціолінгвальний аспект, А. Петров описує лексико-семантичну групу дієслів “знищення живого об'єкта” з погляду дериваційного параметра. До розділу “Загальні питання літературознавства” увійшли статті Ю. Лабинцева й Л. Щавинської про українські православні друковані богогласники в культурному просторі Росії, І. Юдіна-Ріпуна про вчення О. Потебні про внутрішню форму слова в дослідженні ідіоматики драми, М. Гуця про Шевченка в науковому світі М. Кравцова; П. Руда розглядає внесок М. Рильського в розвиток теорії перекладу на матеріалі його перекладознавчих статей, рецензій, листів, М. Наєнко пише про Д. Чижевського – славіста, О. Дмитрієв – про В. Перетца й російську філологію, Леся Рева – про В. Перетца як славіста і його наукову школу, П. Михед і О. Сайковська – про Симеона Русакієва, дослідника української літератури (до 100 річчя від дня народження), Т. Лукінова простежує творчий шлях відомого українського мовознавця О. Б. Ткаченка, а також його батька та діда. У розділі “Мистецтвознавство, фольклористика, етнологія” виступили зі своїми статтями Л. Раденкович, Л. Корній, Л. Вахніна, О. Микитенко, О. Дерменджі, Б. Сjuta та ін. Завершують збірник розділи “Історичне слов'янознавство”, “Повідомлення” та “Хроніка. Події. Інформації”.

С. С.

Денисова Т. Н. Історія американської літератури ХХ століття. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2012. – 487 с.

У другому, розширеному й доповненому, виданні “Історії американської літератури ХХ ст.” авторка представила основні течії, постаті, твори американської літератури ХХ ст. в контексті світового літературного процесу. Вона розглядає пролегомени історії, зокрема пуританське підґрунтя американської літератури, просвітницькі традиції в американській літературі та романтичний континуум, а також літературний процес на початку ХХ ст., зокрема людина й соціум у прозі Дж. Лондона, Т. Драйзера, С. Льюїса, Ш. Андерсона та поезії Р. Фроста, Є. Л. Мастерса, К. Сендберга.

У розділі “Модернізм та післямодерністська перспектива” розглянуто період між двома світовими війнами: людина і світ у мейнстрімі, зокрема в модерністській поезії (Е. Паунд, Т. С. Еліот) і прозі (Г. С. Стайн, Е. М. Хемінгвей, Ф. С. Фіцджеральд, Д. Д. Пассос). Досліджується також Південна школа в літературі США ХХ ст. (В. Фолкнер, Т. Вулф, Р. П. Воррен, В. Стайрон), гарлемський ренесанс (З. Н. Герстон, Л. Хьюз, Дж. Тумер), нонконформізм середини віку (Дж. Steynбек, Дж. Д. Селінджер, Дж. Апдайк, С. Беллоу), період від нонконформізму до постмодернізму, зокрема література про війну і проти війни (Дж. Джонс, Н. Мейлер, Дж. Хеллер, К. Воннегут), контркультура / бітники (Г. Міллер, Дж. Керуак, Л. Ферлінгетті, А. Гінзберг, В. Берроуз), “чорний гумор” / постмодернізм (К. Кізі, Дж. Барт, Т. Пінчон, Д. Бартельм), плюралізм сучасності: людина в контексті демократії, зокрема гетерогенність мейнстріму, а також “моральний реалізм”, новий журналізм, історія (Дж. Гарднер, Т. Капоте, Т. Вулдо, Г. Відал, Є. Доктороу, Дж. К. Оутс) та мінімалізм. Повосенню поезію репрезентують В. К. Вільямс, І. Олсон, Д. Левертон, Р. Лоуелл, С. Плат, Д. Ешбері, Ф. О’Хара, драматургію – Ю. О’Ніл, Т. Вільямс, А. Міллер, Є. Олбі, С. Шепард, феномен мультикультуралізму, зокрема літературу індіанців, – Н. С. Момадей, Л. М. Сілко, афро-американський триптих – Р. Райт, Д. Болдуїн, Т. Моррісон та українсько-американську ідентичність – А. Мельничук.

Завершують книжку “Підсумки ХХ ст.”, “Рекомендована література”, “Показчик імен”.

С. С.

Наші
презентації

ЛТ

13 січня ц. р. у рамках започаткованого понад два десятиліття тому свята різдвяних Василів, присвяченого пам’яті репресованих борців за Україну – В. Стуса, В. Симоненка та В. Еллана-Блакитного, у Будинку вчителя (Київ) відбулося вручення премії Василя Стуса *Ірині Жиленко, Володимирів В’ятровичу* (історик) та *Євгеніві Захарову* (правозахисник, видав III частину “Міжнародного біографічного словника дисидентів України”). Премію вручав один із її основоположників, шістдесятник, голова Української асоціації незалежної творчої інтелігенції *Євген Сверстюк*.

В. Л.